

Kampsport uten

Lillehammer Schakselskap feirer 90-årsjubileum:

- Sjakk er den eneste kampsporten hvor du ikke risikerer å komme hjem med blått øye!
Ordene er Stig Rune Kleivens. Han er nestformann i Lillehammer Schakselskap som i år feirer 90-årsjubileum.

Av Erik Bystad

Hvorvidt sjakk er en idrett er stadig et diskusjonstema. I hvert fall i Norge, noe som plasserer oss i motsetning til store deler av verden ellers. Flere ti-talls millioner mennesker rundt om på kloden er aktive sjakkspillere. Ærverdige Lillehammer Schakselskap har per i dag mellom tredivet og førti medlemmer.

Men er sjakk idrett? Mange vil mene at sjakken heller bør kalles en høyere kunstform. Jo, innrømmer Kleiven. Sjakk er også kunst. Men dessuten en svært krevende konsentrasjonsidrett – på linje med for eksempel skyting.

Vi lar temaet falle. Men jeg nevner for Kleiven at presse-mannen og elitesjakkspilleren Knut Bøckman, engang da han hadde deltatt i den internasjonale turneringen «Gausdal Open», ble spurt om hvordan været hadde vært der oppe på Skei.

– Det vet jeg ikke, svarte Bøckman, – jeg hadde ikke vindusbord.

Friluftsliv er det altså definitivt ikke snakk om. Og det gjelder også for sjakkspillerne som er samlet på Galleri Gullbakke for å dra i gang bymesterskapet i lynsjakk en tirsdagskveld i september 2008. Jan Jotun, mangeårig klubbmester i lyn- og hurtigsjakk i Ottestad Sjakkklubb, har kommet ens ærend fra Hamar for om mulig å erobre nok en tittel.

Inne i lokalet på Galleri Gullbakke tar formann Knut Johnsen et overblikk over forsamlingen som har slått seg ned ved langbordet. Ole Morten Skogheim, klubbens antagelig mestvinnende spiller gjennom tidene, er til stede. Det er også Lennart Tangen, som kan skilte med den høyeste ratingen av dagens medlemmer. Samt talentet Asmund Neubauer, 14-åringen som blant annet vant kretsmeesterskapet i hurtigsjakk sist år. Men ellers er oppmøtet noe lavere enn vanlig. Det blir opplyst at flere har meldt forfall på grunn av jobb eller annet. Blant dem Nenad Damjanic, klubbmester både i ordinær sjakk og i lynsjakk.

– Skal vi komme i gang

med turneringen, eller? spør Johnsen og trommer med formannsfigrene.

Brett og brikker blir utplassert, klokken stilt, og turneringsleder Tangen gjør klar deltakerlisten til en lynsjakkturnering over sju runder. Så senker freden seg i lokalet. Gallerist og vert Harald Romsåshagen lister seg så stille han kan ut med kaffekanna.

Mellom slagene ser vi vårt snitt til å distrahere formann og nestformann med et og annet spørsmål. Hvorfor bør egentlig folk spille sjakk?

– Jo, det kan jeg si deg, svarer Johnsen med ettertrykk. – For det første er det et veldig interessant konkurransepill. Men det sosiale aspektet er også viktig: Det å komme sammen med gode venner i en litt uhyggelig atmosfære.

Her må det bemerkes at atmosfæren i klubben, i hvert fall i hine stiftelsesdager i 1918 og noen ti-år videre, ikke kan ha vært fullt så uhyggelig. Blant annet ble det krevet at medlemmene skulle stille «i antrekk» på klubbkveldene. Hva så med selve medlemskapet? I klubbens lover, vedtatt på generalforsamling 13. august 1918, heter det i § 4: «Enhver som ønsker å indtre i klubben maa indlevere ansøknin om optagelse med anbefaling fra mindst 1 av klubbens medlemmer.»

Bevares, var dette en sjakkklubb? Eller var det frimurerlosjen? Til slutt i § 4 står det til overmål: «Kvinder kan ikke optas som medlemmer av klubben.»

– Den passusen om at kvinner ikke kunne bli medlemmer er egentlig litt utrolig, sier Stig Rune Kleiven. – Ikke vedtekten i seg selv, forsvært, for vi snakker jo om helt andre tider. Men det at den inngikk i en sovende paragraf. Og at sønnen varte i nesten 70 år!

Først på generalforsamlingen i 1987 ble den diskriminerende lovteksten gjenoppdaget og enstemmig vedtatt fjernet.

Lyn-turneringen går sin gang på Gullbakke. For hvert parti flytter hver spiller seg en plass til venstre, med formannen som rundingsbøye, og på den måten får alle spillerne møtt hverandre. Det smeller i

Fra bymesterskapet i lynsjakk. Fra venstre rundt bordet: Knut Johnsen, Erik Bystad, Ole Morten Skogheim, Bjørn Tore Næstebø, Stig Rune Kleiven, vorten Harald Romsåshagen, Jan Jotun, Lennart Tangen. (Foto: Kristoffer Øverli Andersen)

brikker og sjakklokker etter hvert som tidsnød og adrenalin melder seg for opptil flere.

Etterpå sitter kommentarene løst. Humor er viktig i sjakken. Og evnen til å tåle nederlag. Selv de beste spillerne kan gå på et uventet tap, særlig i lynsjakk. Men med turneringen endt kan alle puste ut. Kanskje særlig han som står igjen som ny bymester – Jan Jotun.

Vi henvender oss igjen til formann Johnsen:

– Klubben har nylig flyttet hit opp til Gullbakke. Fornøyd med det?

– Absolutt. Vi har lenge vært på jakt etter et mer egnet spillested enn kantina på Lillehammer videregående. Forøvrig består jo pub-sjakken på Felix hver lørdag som før. Lennart Tangens sjakkundervisning for nybegynnere kommer vi også til å fortsette med. Vi håper på å styrke rekrutteringen og å vokse som klubb, men folk har jo så utrolig mange tilbud om måter å bruke tida si på i dag. Så den konkurransen er tøff.

Men konkurranse, må det sies, er helt i sjakkens ånd. Om det gjelder utad mot offentlig-

heten eller spiller mot spiller ved brettet. I sistnevnte tilfelle er det heder og ære, pokaler og medaljer som gjelder. Og det minner oss på en historie som Arne Lunde, mangeårig første-bordsspiller i LSS, fortalte en gang på slutten av 70-tallet. I en tale han holdt i forbindelse med en juleturnering i lynsjakk på Bakkegrillen.

En del år tidligere hadde en gruppe fra sjakksekskapet, med Arne Lunde i spissen, reist til Sandefjord for å delta i NM. De var ikke flere enn at de fikk plass i en og samme togkupé. Lunde spilte i mester-